

Oponentský posudek diplomové práce

Jméno diplomanta: Kristýna Císařová

Název práce: *Tijl Uilenspiegel ve vlámské literatuře po roce 1867*
Het Tijl Uilenspiegelthema in de Vlaamse literatuur na 1867

Vedoucí práce: doc. dr. Ellen Krol

Diplomová práce Kristýny Císařové splňuje formální i obsahové náležitosti; v práci nechybí žádná z nezbytných součástí. Rozsahem 61 stran práce zhruba splňuje požadavky na diplomovou práci. Práce je napsána v nizozemštině.

Po formální stránce nemám velkých připomínek. Práce obsahuje všechny nezbytné kapitoly včetně Obsahu, Úvodu, teoretické a analytické části, Závěru, Abstraktu v češtině, nizozemštině a angličtině, Klíčových slov a Bibliografie. Diplomantka si dobře osvojila formální zvyklosti při psaní odborných prací (dělení a číslování kapitol a podkapitol, vyznačování odkazů a citací, poznámkový aparát, bibliografie). Jen občas zapomene použít kurzívu pro zvýraznění názvů literárních děl či časopisů (např. na str. 15, 17, 18, 22, 25). Několikrát citované dílo Paula Verhuycka není uvedeno v Bibliografii.

Po jazykové stránce je práce na slušné úrovni, autorce se podařilo vyhnout zbytečným jazykovým chybám, což svědčí o důkladné kontrole. Přesto se občas vyskytnou drobné překlepy (např. „volkvolksboek“; „Uilenspiegel“; „zon“ místo „zoon“, „verteld“ místo „vertelt“). Sporadické chyby se vyskytují i ve vlastních jménech („Vehuyck“ místo „Verhuyck“; „Boendales“ místo „Boendale“). Morfologické a syntaktické chyby (např. „sommige auteurs concentreerde zich“) jsou spíše výjimkou. Zdá se, že počet chybiček (relativně nejvíce jich v 6. kapitole) roste přímo úměrně s únavou pisatelky. Z lexikologického hlediska by se dalo doporučit rozšíření slovní zásoby a větší použití odborné terminologie, autorka se občas nevyhne opakování stále týchž slov a formulací.

Diplomantka si vybrala téma z dějin vlámské literatury: zkoumá vliv vlámského hnutí na dvě díla inspirovaná klasickou literární postavou Tijla Uilenspiegela – konkrétně román Charlese de Costera z roku 1867 a divadelní hru Huga Clause z roku 1965. Postupně nastiňuje vývoj enšpíglovské tematiky v čase od středověku po 20. století a uvádí stěžejní díla s touto postavou. Dále se věnuje historii vlámského hnutí v 19. století, respektive 20. století (konkrétně v letech 1945-1970). Další částí práce přejatou ze sekundární literatury jsou životopisy obou autorů. Jádrem celé práce pak tvoří dva rozbor, kde se diplomantka věnuje vybraným dílům z hlediska literárního a společensko-historického (jejich začlenění do boje v rámci vlámského hnutí).

V úvodní části zvláště oceňuji, že pisatelka jasně definuje jak svou metodu, tak cíle své práce. Jasně vymezuje, čím se bude i nebude zabývat (i když není vždy úplně jasné proč, jak ještě zmíním). Uvádí i hypotézu, ze které vychází. V Úvodu této nepříliš rozsáhlé práce ještě postrádám nástin předešlého výzkumu této či příbuzné tematiky. Enšpíglovské téma i oba autoři jsou dosti známí na to, aby byli podrobováni pravidelnému zkoumání. S tím také souvisí můj dotaz týkající se výběru korpusu. Proč si diplomantka vybrala právě tato dvě díla? Korpus totiž příliš nekoresponduje s velmi širokým názvem DP: *Tijl Uilenspiegel ve vlámské literatuře po roce 1867*. Na jedné straně je výběr korpusu omezen rokem vydání De Costerova románu, ohraničení na druhé straně ovšem chybí. Jak se dovídáme z podrobného přehledu, mezi De Costerem a Clausem tuto látku zpracovávali mnozí jiní (a Claus několikrát).

Zde uvádím několik témat, o kterých může diplomantka pohovořit při obhajobě:

1. Jak došlo k výběru korpusu? Diplomantka hledala díla, která měla nějaký vztah k vlámskému hnutí a na str. 15 uvádí, že: „Podle Marnixe Beyena byla myšlenka Velkého Nizozemí (het Groot-Nederlandse motief) silnější u Bruylantse než u De Costera“. Pak se ovšem nabízí otázka, proč například toto dílo nezvolila do svého korpusu (když také vyšlo po roce 1867).
2. V analytické části postrádám větší provázanost mezi kapitolami 5.1. a 6. Nebylo možné zjistit, jaké stanovisko zaujímal Claus k aktuálnímu dění v rámci vlámského hnutí v letech 1945-1970? A bylo by ho možné podrobněji porovnat s De Costerovým občanským postojem? Protože diplomantka popisuje jejich život, mohla se také blíže seznámit s jejich politickými a společenskými názory.
3. Jakou roli asi sehrál fakt, že Clausova hra byla primárně určena pro nizozemskou univerzitu? Nemohl to být jeden z důvodů pro oslabení vlasteneckého vyznění hry? Navíc k částečné vlámské kolaboraci (která se v Clausově lit. díle často jako motiv vyskytuje) asi nebylo radno se po 2. světové válce příliš ohánět vlámským nacionalismem. Nakonec bych vzala v potaz i faktory čistě literární: po nástupu tzv. moderní literatury na sklonku 19. stol., která ve větší míře prosadila „umění pro umění“, osvětová, didaktická a propagandistická funkce literatury ztrácí na síle a je pocíťována spíše jako zpátečnická. (Proto se dnes například na slavný román Hendrika Conscience *De Leeuw van Vlaanderen* nahlíží spíše jako na dokument své doby a pamfletovou literaturu než na dílo s výraznými estetickými kvalitami, které hledáme u literatury moderní.)

4. Bylo Clausovo zpracování enšpíglovské tematiky poslední v nizozemsky psané literatuře?
5. Vzhledem k tomu, že diplomantka použila i několik českých pramenů, by možná, vzhledem k nevelkému rozsahu své práce, mohla i nastínit, jakým způsobem je enšpíglovská tematika reflektována v českém literárním prostředí, hlavně prostřednictvím překladů. (Co bylo přeloženo? Kdy? Z jakých jazyků? Jsou i česká zpracování? apod.)

Celkově práci hodnotím pozitivně. Oceňuji volbu zajímavého tématu (vlámská literatura bývá v nederlandistice často opomíjena), dobrý výběr sekundárních zdrojů a práci s nimi, důsledný přístup k oběma zkoumaným dílům, samostatné analytické schopnosti.

Tuto diplomovou práci tímto doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: velmi dobře.

Mgr. Lucie Sedláčková, Ph.D.

Praha, 29. ledna 2013